

TAULUKKO 1. Räkätti- ja mustarastaan, kottaraisen, hempon ja peipon määrät joulu—tammikuun vaihteessa talvina 1960/61—68/69 Heinolassa.

	$\frac{60}{61}$	$\frac{61}{62}$	$\frac{62}{63}$	$\frac{63}{64}$	$\frac{64}{65}$	$\frac{65}{66}$	$\frac{66}{67}$	$\frac{67}{68}$	$\frac{68}{69}$
<i>Turdus pilaris</i>	7	6	2	4	8000	2	2	6	2
<i>Turdus merula</i>	1	1	2	1	55	2	3	—	1
<i>Sturnus vulgaris</i>	1	1	2	3	8	—	2	3	23
<i>Carduelis cannabina</i>	2	3	—	3	6	—	1	2	—
<i>Fringilla coelebs</i>	10	1	7	4	19	2	2	12	7

urpiaisparvessa Jyrängössä (EH). Syystalvella 1965 havaittiin tundraurpiaisella selvää invaasiota: 3.10—25.12. välisenä aikana tehtiin yhteensä 10 havaintoa Heinolasta ja kaksi Hartolasta muutaman yksilön ryhmistä. 27.3.1967 1 yks. Aseman lähistöllä (RE). 29.12.1967 2 yks. Plaaniilla (EH & MP).

Loxia leucoptera. 25.11.1961 1 yks. Hiidenpuistossa, 21.12.1964 2 yks. Tähtiniemessä. Syksyiltä 1965 tehtiin Heinolassa kolme havaintoa: 10.10. 2 yks., 30.10. 7 yks. ja 7.11. 1 yks. sekä seuraavana keväänä yksi: 27.2.1966 1 pari Lahdentien varrella lehtikuusissa. 18.11. 1967 ylitti 4 yks. Muikkuojan SW (RE & EH).

Fringilla coelebs. Peippojen määrät vuoden vaihteessa Heinolassa ilmenevät oheisesta taulukosta. Ainakin kevääseen 1961 selvisi 2 yks. ja kevääseen 1965 3 yks. Hartolassa tavattiin talvella 1964/65 3 yks.

Fringilla montifringilla. 3.12.1961 1 yks. Niemelässä (EH & PP). 7.12.1964 2 yks. Heinolan kirkonkylässä ja 3.1.1965 1 yks. Kippasuon kaatopaikalla sekä 29.12.1968 1 yks. Hiidenpuistossa (EH).

Plectrophenax nivalis. 16.1.1962 2 yks. Rajakadun rikkaruohoalueella (EH). 1.3.1963 1

yks. Jyrängössä (VT). 28.12.1965 1 yks. Maitiaislahdella (RE).

Passer montanus. Talvien 1960/61 ja -61/62 havainnot julkaistu (ks. Ornis Fenn. 40:34—35). Edellä mainittujen vuosien jälkeen tavattu Heinolan kaupunkialueella seuraavasti: 1.12. 1963 2 yks., 22.1.1964 ja 25.3.1964 1 yks., 14.11—27.12.1964 3—6 yks., 8.12.1967 2 yks. sekä 15.10.1968 2 yks.

Summary: Winter bird observations in Eastern Häme in the years 1960—69

The authors have collected the observations of wintering birds from Heinola and its surroundings. 96 species of birds have been observed during winter months in the area. There are 12 species of waterfowl and 5 species of birds of prey among them. In the winter of 1964—65 the species, which eat berries of the mountain ash were numerous. Of the rarer species *Perisoreus infaustus*, *Sitta europaea*, *Coccothraustes coccothraustes*, *Carduelis hornemanni*, *Loxia leucoptera* and *Passer montanus* should be mentioned.

Rusorintakerttu *Sylvia cantillans* Korppoon Jurmossa 1968

OSMO KIVIVUORI & HANNU VELMALA

Aamulla 30.5. löytyi Jurmossa lintuverkosta *Sylvia*-yksilö, joka väritykseltään erosi kaikista tuntemistamme lajeista. Linnun mitat ja väritys merkittiin erityiselle tuntomerkkien tallenta-

miskaavakkeelle, ja samalla sitä verrattiin verkosta saatuun hernekerttuun *Sylvia curruca*. Tämän jälkeen lintu värivalokuvattiin ja päästettiin vapauteen.

Linnun muoto oli kuten hernekertun, mutta yleisvaikutelma oli sirompi, mitä kuvastavat

seuraavat mitat: siipi 61 (hernekertulla 61—68), pyrstö 52 (52—58), nilkka 19 (19—21), höyhenyksen alkuun mitattu nokka 8,5 (hernekertulla otsaluun kulmaan 10,5—13). Linnun paino oli 9,7 g (25.5.—6.6. Jurmossa punnitut hernekertut (7 kpl) painoivat 11,2—12,5 g). Erona hernekerttuun oli myös loivasti pyöreäkärkinen pyrstö.

Väritys: Otsa, päälaki, niska, posket, korvan peitinhöyhenet, hartiat, selkä, yläperä ja pyrstön yläpeitinhöyhenet harmaat. Käsikulat, kyynärsulat, siiven isot ja keskimmäiset yläpeitinhöyhenet sekä pikkusiipi tummanruskeat, siiven pienet peitinhöyhenet näitä hiukan harmaamat. Leuka, kurkku ja kuvunseutu vaalean punaruskeat, vatsa, kupeet ja alaperä samantäriset, mutta vieläkin vaaleammat. Pyrstön alapeitinhöyhenet osittain valkeat osittain hyvin vaalean ruskeat. Kainalohöyhenet, siiven isot, keskimmäiset ja pienet alapeitinhöyhenet erittäin vaalean ruskeat. Harmaan posken ja vaalean punaruskean kurkun välissä heikosti erottuva valkea viiksujuova. 4 keskimmäistä pyrstösulkaa tummanruskean harmaat, 3 seuraavaa hiukan punertavan ruskeat, niistä kahdessa uloimmassa hiukan valkeaa kärjessä. Reunimmaisen pyrstösulan ulkohöyty valkea, sisähöyty tyvestä kärkeen päin ruskeasta valkeaan vaaleneva. Säarihöyhenet vaalean punaruskeat, nilkat kellanpunaruskeat, varpaat likaisen vihreänkeltaiset. Ylänokka kärjestä värittömän tumma, tyvestä vaaleampi, alanokka tyvestä vaalean punertava, kitalaki kellanpunainen. Silmärengas punaruskea, iris kellanpunaruskea.

Siipikaavio: 3., 4. ja 5:ssä käsikulassa etuhöyty kovertunut. Käsikulista 3. pisin, 2. 4 mm, 4. 0,5 mm, 5. 2 mm, 6. 5 mm ja 7. 7,5 mm sitä lyhyempi. 1. käsikulka kummassakin siivessä 1,5 mm siiven yläpeitinhöyheniä lyhyempi.

Näiden tuntomerkkien ja lintuaseman käsikirjojen (Identification for Ringers, Bestäm-

ningsguide för vissa tättingar) perusteella määritimme linnun rusorintakertuksi *Sylvia cantillans*. Vaikka kirkasrintaisen rusorintakertun (esim. Euroopan lintujen värikuvassa) voi helposti tunnistaa maastossa, hailakanvärinen yksilö aiheuttaa kiinni saatunakin määrittämistä vaikeuksia. Seuraavassa on esitetty rusorintakerttua muistuttavien lähilajien eräitä tunto-merkkejä, joiden perusteella tämä yksilö ei voinut kuulua näihin lajeihin:

Sylvia melanocephala & *S. melanothorax*. Koiraalla musta pää, naaralla ruskea yläpuoli, 1. käsikulka pitempi kuin peitinhöyhenet, siipikaavio pyöreämpi.

S. mystacea. Koiraalla musta pää, naaraalla selkä harmahtavan oliivinvruskea, otsa ruskea, 1. käsikulka pitempi kuin peitinhöyhenet.

S. deserticola. Selkäpuolella aina ruskeaa, 1. käsikulka pitempi kuin peitinhöyhenet, siipi lyhyempi ja pyöreämpi.

S. rüppelli. Koiraalla mustaa kurkussa, naaraalla keskiruskea yläpuoli, siipi, pyrstö, nokka ja nilkka pitemmät.

Määritimme linnun koiraaksi, koska käsikirjojen mukaan naaras on aina selkäpuolelta ruskehtava. Rotua ei pystytty selvittämään.

Rusorintakerttu pesii Välimerenmaissa Syyriasta Atlantin rannikolle, lähimpänä Suomea Kaakkois-Ranskassa ja Lounais-Jugoslaviassa. Se on tavattu satunnaisesti ainakin Sveitsissä, Saksassa, Hollannissa, Iso-Britanniassa, Ruotsissa ja Norjassa.

S u m m a r y : **Subalpine Warbler** *Sylvia cantillans* at Jurmo in 1968

On 30th May one Subalpine Warbler was caught at the bird observatory of Jurmo. The bird was photographed and all measurements were taken.